

"SZERETNÉK NÉHA VISSZAJÖNNI MÉG"

– Gondolatok dr. Krékits József domborművének avatásakor –

KRÉKITS MESTÖR EMLÉKIRE Videoüzenet Walla Wallából

Kedves Fődjieim!

Legszívesebben azzal kezdeném, hogy „kedves egybegyűltek”, de az idők változnak, újabban az összefogás korszaka helyött az irányított széthúzás korszakát éljük. Így valójába’ nem gyűttünk össze tisztelt mög szeretött tanárunk dr. Krékits József domborművének a léleplezésihő’, hanem korunk nem is olyan régi vívmánya segítségével figyelitők ezt a kis, de sokunknak jelentős ünnepségöt.

A Mestör, ahogy becenevin mink ütet neveztük, oroszra mög németre okított bennünket, mög még sokakat itt a Bethlen Gábor Gimnáziumba’. Hívatásáho’ tartozó földatait lelkiismeretösen ellátta, igyeközött a nyelveket nekünk úgy mögtanítani, hogy majd miután kikerülünk az életbe, annak hasznát is vögyük. Szöröncsénk vót, – mög tán neki is szöröncséje vót, – mer’ a gimnáziumunk tantestülete úgy válogatta össze osztályunkat, hogy abba’ azok járjanak, akik készek vótak heti hat órába’ tanulni az orosz. Szükség vót ennyi órára, hogy a nyelvtanon kívül mögismerközjünk egy kicsit az orosz nép kultúrájával is. A nyelvtanál kapcsolatba’ a Mestör löhet, hogy egy kicsit magosra tötte föl a mércét, mer’ az osztályunk nemcsak, hogy nem tudott betörni a казуистика, magyarul az esettan őserdejibe, de nem is igen mert az annak szélin levő ösvényre sē rálépni. Persze ez mögbocsátható a mestörnek, mer’ ű nemcsak tanár, de nyelvész is vót. De Krékits mestör mögtanálta a hangulati egyensúlyt is, mer’ vót olyan oroszóránk, hogy az orosz helyött olaszul tanultuk mög a Santa Lucia című dalt, amit ű is velünk énekölt. Máskor mög télön, oroszóra helyött korcsolyázni vitt bennünket, oszt ű is velünk korcsolyázott másik szeretött orosz tanárunkkal, Földesi Ferencsel, Fjodorral egyetömbé’. A szigorúsága okos diplomáciával párosult.

Most így, az érettségink úta eltelt 58 év távlatából ezzel a szerény domborművel szeretnénk alma máterünk jelenlegi, mög

jövöbeni diákjait emléköztetni, hogy tanáraikat, akik számukra maradandót alkotnak, mögilleti a tisztölet mög a szeretet.

Én személy szerint sokat köszönhetök neki, mer’ tanítása olyan alapos vót, hogy az orosz tudásom révén nagyon sok helyre ellátogattam a világba’, mög a keze alatt az orosz mög a németöt úgy mögtanultam, hogy abbul mög tudtam élni. Ezér’ Krékits mestör köszönöm a tudást, amit nekünk ajándékozott. Béke poraira! Спасибо большое и царствие Вам небесное, és Vielen Dank und Friede Ihrer Asche.

2020. szeptember – Samu János

*

PRO IUVENTUTE

Mikor hozzákezdtem gondolataim összegyűjtéséhez, eszembe jutott Rippl R. „Amikor ez ember visszaemlékezéseiből él” címet viselő képe. [...] Persze nemcsak időskorban emlékezik az ember, de ez az az életszakasz, amelyre leginkább jellemző a tudati emlékképek felidézése. Ady *Este a Boisban* című versének következő sorai is bizonyítják, hogy már 27 éves korában is emlékezik, nosztalgizik a költő: *Hahó, kocsis: kis, fehér házba, / Amott, amott. Hahó. Repüljünk. / Hajts, hajts. A múltba, ifjúságba.*

Itt van (!) Grezsa tanár úr is, mert felöltik bennem Juhász Gyula *Testamentomának* első két sora is: *Szeretnék néha visszajönni még, / Ha innen majd föld alá megyek,...*

Ez utóbbi kezdő sorokat az emlékek újraélésének misztériuma generálja. [...]

Mimikája, tekintete, hanghordozása, hanglejtése igen differenciált, mindig bujkáló mosolya őszinte, mágikus és baráti-an szuggesztív volt. [...] Mi, mint pedagógust ismertük meg, de főiskolai korszaka tudományos munkálkodásának híre, ha késve is, de eljutott hozzánk. Közel 20 évet (1954–1973) töltött gimnáziumunkban, ebből 11 igen munkás évet a mi érettségi vizsgánkat követően.

MÁTÉ HUNOR | Dr. Krékits József

A mi időnkben még nem volt nyelvi laboratórium, és még nem ismertük a szinkódolt nyelvi gyakorlatokat sem. Ezek a nővumok a Mester számára hihetetlen termékeny 1960-as években születtek. Eredményei elismeréseképpen nyerte el 1968-ban a „Kiváló tanár” címet.

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskolára hatalmas szakmai tapasztalattal és az említett kitüntetéssel felvértezve érkezett meg 1973-ban. Nem volt tolazkodó, de elvtelen sem. Etikája a geometria nyelvén megfogalmazva: két pont között a legrövidebb út az egyenes.

Permanens továbbképzéssel fokozatosan, minden lépésért megküzdve jutott el a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Karán az Orosz Nyelv és Irodalom Tanszék vezetői posztjájáig, és több tudományos fórum tagságáig (MTA Nyelvtudományi Bizottsága, Societas Linguistica Europaea, Szegedi AB Nyelvtudományi Munkabizottsága). [...] Míg pedagógusi és nyelvész sokoldalúságáról csak szuparlatívuszokban tudunk beszélni, addig emberi tulajdonságait és anyagi javait taglalva a puritán jelző használatára kell szorítkoznunk. Ha valaki ebben kételkedik, akkor látogasson el Vásárhelyen a Szívárvány utcába, és tekintse meg a kis földszintes Krékits házat, ahol egy időben három generáció is élt. [...]

Kedves Mester! Őszintén bevalljuk, hogy ma is elcsodálkozunk azon, hogy mennyi mindennel járultál hozzá intellektusunk sokirányú gyarapodásához. Te igazi József voltál, mert nemcsak meleget hoztál a zsakodban, hanem ennél fontosabbat is: SZERETETET.

Domokos Tamás

(Elhangzott a relief avatásakor 2020. szeptember 26-án. A teljes avatóbeszéd az *ELÁTÓHATÁR* 2020/1. számában olvasható.)

Fotó forrása: Domokos Tamás